

Gigi Ugulava,
zdroj: Wikimedia Commons

Bývalý starosta Tbilisi se po dni na svobodě ocitl opět za mřížemi

V polovině září gruzínský ústavní soud rozhodl, že někdejší starosta Tbilisi Gigi Ugulava – člen opoziční strany Sjedenčené národní hnutí a spojenec bývalého gruzínského prezidenta Saakašviliho – je nezákonně držen ve vazbě, a nařídil jeho propuštění. Kvůli obvinění ze zneužití veřejných prostředků Ugulava ve vazební cele strávil 14 měsíců, zatímco ústava hovoří o devítiměsíčním maximu. Svobodu si ale bývalý tbiliský starosta příliš neužil. Již další den totiž místní soud vynesl rozsudek, kterým ho poslal za mříže na 4,5 roku.

Ugulava je jedním z dřívějších vysoce postavených představitelů Sjedenčeného národního hnutí, proti kterým bylo zahájeno stíhání po nástupu nové vlády Gruzínského snu. Nynější opozice tak považuje soudní procesy s Ugulavou za politicky motivované.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-court-rules-detention-top-opposition-leader-illegal/27252884.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-releases-opposition-leader-jailed-illegally-gigi-ugulava/27254917.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-opposition-leader-ugulava-rejailed-one-day-after-set-free/27257014.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27254332.html>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/269118/>

Změna na postu gruzínského ministra zahraničí

Na základě rozhodnutí gruzínského premiéra nahradil dosavadní ministryni zahraničí Tamar Beručašvili na začátku září Giorgi Kvirikašvili, který do té doby zastával pozici ministra pro hospodářství. Dle premiéra Garibašviliho se současná vláda soustředí na ekonomický rozvoj země, což spoluurčuje i kurz zahraniční politiky. Zároveň vyslovil přání, že se chod úřadu pod novým ministrem zefektivní. Kvirikašvili se již nechal slyšet, že prozápadní orientaci země ještě posílí, současně ale dodal, že pro Gruzii je důležité i dění na východ od ní v Eurasii. Pro gruzínskou opozici je jeho jmenování jen dalším důkazem proruského naladění vládní koalice.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27221134.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-foreign-minister-sacked-beruchasvili/27220488.html>

Podpora gruzínských filmařů ukrajinskému režiséru Sencovovi odsouzenému v Rusku

Gruzínské Národní centrum kinematografie vyslovilo svou podporu ukrajinskému režisérovi Olegu Sencovovi, kterého ruský vojenský soud na konci srpna odsoudil k 20 letům za mřížemi ve věznici s přísným režimem, a to za údajný terorismus. Gruzínští filmaři se tak připojili ke svým kolegům jinde ve světě, kteří svou solidaritu s uvězněným vyjádřili již např. během filmového festivalu ve francouzském Cannes.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/268108/>

Gruzie jednala o plynu s ruským Gazpromem

Nedávná schůzka gruzínského ministra pro energetiku Kaladzeho s šéfem ruského plynárenského gigantu Gazprom Millem vyvolala mezi místními ekonomy i politiky vzrušenou debatu. Dle webových stránek Gazpromu byly předmětem jednání dodávky ruského plynu do Gruzie a jeho tranzit přes gruzínské území do dalších států. Aktuálně většinu plynu

Gruzie odebírá od Ázerbájdžánu. Podíl ruských dodávek tvoří cca 7 % z celkové spotřeby a řada ekonomů by uvítala jeho navýšení. Tyto úvahy naopak budí znepokojení mezi gruzínskou opozicí, která varuje před zneužíváním dodávek plynu Ruskem k politickému nátlaku.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27279676.html>

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/75316>

Skandál s učebnicemi zeměpisu

V jedné z ruskojazyčných škol v gruzínském hlavním městě Tbilisi byly k výuce zeměpisu pro 7. třídu rozdány atlasy, ve kterých byly odtrženecké republiky Abcházie a Jižní Osetie zakresleny jako samostatné státy a Krym jako součást Ruské federace. Dle vyjádření školy došlo k chybě na straně dodavatele – a po jejím odhalení byly učebnice ihned vyřazeny. Následně se atlasů chopili aktivisté z nevládní organizace Svobodná zóna, kteří je na znamení „odporu proti ruské propagandě“ zničili.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/archive/news/20150907/3235/2759.html?id=27230840>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/268645/>

V Gruzii se demonstrovalo pro i proti spolupráci s NATO

Čtyřicetiletého září se před sídlem gruzínského prezidenta sešli zastánci i odpůrci vojenské spolupráce Gruzie se Severoatlantickou aliancí. Protestující, kteří nesouhlasí s nedávným otevřením výcvikového centra NATO v Gruzii, by pro svou zemi chtěli neutrální status. Naopak dle podporovatelů spolupráce s Aliancí by neutralita Gruzie pouze nahrávala velmocenským choutkám sousedního Ruska.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/269442/>

Porušování práv vězňů v Tbilisi

Kancelář gruzínského ombudsmana vyzvala k uzavření tbiliské věznice č. 7. Přestože vládní koalice Gruzínského snu po svém nástupu k moci spustila reformu vězeňského systému, v tomto zařízení se situace naopak zhoršila a dle veřejného ochránce práv v mnohém porušuje mezinárodními standardy upravující práva uvězněných. Cely jsou přeplněné, hygienické podmínky tristní a vůči vězňům jsou často uplatňovány kázeňské tresty. Věznice č. 7 je přitom specifická tím, že si zde trest odpykávají tzv. „vory v zakoně“ – tedy příslušníci legendární „kriminální elity“ postsovětského organizovaného zločinu, která je známá dodržováním striktního mravního kodexu.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27271049.html>

Protest v Gori za obnovu Stalinova památníku

V gruzínském městě Gori, rodišti Josifa Džugašviliho – tedy Stalina, proběhl na začátku září protest za obnovení památníku tohoto sovětského vůdce. Bývalá gruzínská vláda nechala památník strhnout v roce 2010. Zastánci jeho obnovení již dříve k podpoře svého záměru sbírali podpisy a v případě nevyslyšení požadavku hodlají v protestech pokračovat i v budoucnu.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/269144/>

Gruzínské rozhořčení kvůli turecké návštěvě v Abcházii

Gruzínské velvyslanectví v Ankaře zaslalo tureckému ministerstvu zahraničí protestní nótu. Důvodem ke gruzínskému rozhořčení se stala návštěva turecké delegace, tvořené představiteli provincie Kocaeli, v Abcházii, kde se zúčastnila řady setkání. Ankara se nicméně od této návštěvy oficiálně distancovala. Turecko čekají na podzim předčasné volby, a dle politologů se tak za cestou delegace mohla skrývat snaha získat si hlasy abchazské diaspory, která je v Turecku dosti početná.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27225163.html>

Další ruská vojenská cvičení v Abcházii a Jižní Osetii

Rusko pokračuje v sérii vojenských cvičení v Jižním vojenském okruhu, do něhož spadají i ruské vojenské základny v Abcházii a Jižní Osetii. Ve dvou vlnách na začátku a konci září se zde manévrů zúčastnily stovky vojáků motostřeleckých vojsk či tankových útvarů a přes 7000 spojařů. V minulém měsíci se podobných cvičení účastnila dělostřelecká vojska.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/269806/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/268466/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/268234/>

(RU) <http://sputnik-abkhazia.ru/Abkhazia/20150901/1015584568.html>

(RU) http://sputnik-ossetia.ru/South_Ossetia/20150928/648781.html

Moldavsko zakázalo vstup jihoosetským a abchazským představitelům

Na letišti v Kišiněvu byli na začátku září příslušníky moldavských silových struktur zadrženi ministr zahraničí a poslanec parlamentu Jižní Osetie a také viceprezident a poradce prezidenta Abcházie, když se vraceli z oslav 25. výročí vzniku neuznané republiky Podněstří. Následně Moldavsko jihoosetským i abchazským představitelům zakázalo na 10 let vstup na své území. Vedle slavnostního ceremoniálu se jihoosetští politici údajně měli účastnit i jednání o návrhu smlouvy o přátelství a spolupráci Jižní Osetie s Podněstřím, která má obsahovat i články o vojenské spolupráci a společných cvičeních.

(RU) <http://newsmaker.md/rus/novosti/glave-mid-yuzhnoy-osetii-zapretili-vjezd-v-moldovu-na-10-let-17150>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27227469.html>

(RU) <http://sputnik-ossetia.ru/news/20150908/565402.html>

(RU) <http://sputnik-abkhazia.ru/politics/20150907/1015623250.html>

Střelba na hranici Jižní Osetie s Gruzii

Třiadvacátého září byl při práci na poli postřelen obyvatel jihoosetského Znaurského okresu ležícího při administrativní hranici s Gruzii. Ke střelbě mělo dojít právě ze strany Gruzie, incident se dále vyšetřuje. V této souvislosti představitelé Jižní Osetie a Ruska zdůraznili důležitost pokračování procesu demarkačních prací na administrativní hranici s Gruzii, které byly s novou intenzitou spuštěny během srpna.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/269386/>

(RU) http://sputnik-ossetia.ru/South_Ossetia/20150924/638003.html

Protest v Jerevanu rozeznán násilím

V arménském Jerevanu 11. září rozeznala policie nenásilnou demonstraci proti zvyšování tarifů za elektřinu pod názvem „Ne zlodějnám“. Zadržela přitom 48 aktivistů, kteří byli sice následně propuštěni, nicméně je proti nim vedeno správní řízení. Čtyři účastníci demonstrace museli vyhledat lékařskou pomoc.

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/32967/>

Uprchlého arménského „aktivistu“ nikdo nezná

Arménský aktivista Vahan Martirosjan s celou rodinou požádal 18. září o azyl v Ázerbájdžánu, což zdůvodnil údajným pronásledováním pro jeho politické aktivity. Martirosjan se vzápětí stal trumfem v rukou ázerbájdžánského režimu a důkazem o represích v sousední zemi. Jistá potíž však nastala ve chvíli, kdy se ukázalo, že organizace, jejímž předsedou Martirosjan měl být, vůbec neexistuje, Martirosjana nikdo z arménské opoziční a aktivistické scény nezná a navíc je obviněn z krádeže peněz v hodnotě téměř 100 000 Kč.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-grosups-dont-know-political-asylum-seeker-in-azerbaijan/27263830.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-activist-defects-to-azerbaijan/27255748.html>

Napětí mezi Arménií a Ázerbájdžánem eskaluje

Konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach dosáhl v září pravděpodobně nejvyšší intenzity od uzavření příměří v roce 1994. Obě strany používají kromě ručních střelných zbraní nově i dělostřelectvo a nezřídka je cílem útoků civilní obyvatelstvo. Násilí se také postupně rozšiřuje z tzv. linie příměří na východní hranici Náhorního Karabachu na samotnou hranici mezi oběma státy. Počet zabitých letos zcela jistě překročí loňských 72.

(EN) <http://www.rferl.org/content/four-armenian-soldiers-killed-azeri-fire-near-breakaway-region/27271829.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-threatens-strikes-azerbaijan/27272581.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/osce-minsk-group-escalation-of-hostilities-armenia-azerbaijan/27279387.html>

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/32965/>

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/33125/>

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/33129/>

Soud s příznivci Saida Nursího

Koncem září se v Baku chýlil ke konci soudní proces se stoupenci sunnitského teologa Saida Nursího, kteří byli zadrženi v loňském roce za to, že u nich policie našla zakázané knihy, audio-nahrávky a další materiály obsahující učení tohoto tureckého duchovního kurdského původu, který zemřel před více než 50 lety. Podle řady odborníků souvisí represe vůči stoupencům Nursího náboženského hnutí, které se vyznačuje odmítáním materialismu, jakož i násilí při šíření víry, a naopak prosazuje racionalismus a mezináboženský dialog, s obdobným tažením tureckého režimu proti hnutí Fethullaha Gülena, které na Nursího ideově navazuje.

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/33156/>

Represe proti novinářům

Širín Abbasov, korespondent online televize Meydan TV, byl 17. září zatčen policisty z útvaru pro boj s organizovaným zločinem a vzápětí odsouzen k 30 dnům vězení. Téhož dne byla zadržena a pět hodin vyslýchána také Ajtač Achmedova, rovněž pracující pro Meydan TV. Následující den byla provedena domovní prohlídka u jejich kolegy Džavida Abdulajeva. Zřejmě v souvislosti s tímto případem byl další novinář, Islam Šichali, spolupracující s Rádiem Svoboda na konci září předvolán k mnohahodinovému výslechu na policii.

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/33138/>

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/33037/>

(EN) <https://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/33024/>

(EN) http://azerireport.com/index.php?option=com_content&task=view&id=4649&Itemid=53

(EN) <http://hrf.report/journalist-shirin-abbasov-lost/>

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/news/8108/Meydan-TV-Journalist-in-Custody-for-Reasons-Unknown-%28UPDATED%29.htm>

(EN) <http://hrf.report/in-baku-detained-journalist/>

Ázerbájdžánská vláda vyvíjí vlastní internetový vyhledávač

Zajištění národní bezpečnosti a obchodních zájmů jsou údajně hlavní důvody, proč ázerbájdžánské ministerstvo komunikace zahájilo vývoj svého vlastního internetového vyhledávače. Lidskoprávní organizace za tím však vidí spíše snahu vlády ještě více kontrolovat internet a zejména místní blogery a online aktivisty. Do této chvíle je v Ázerbájdžánu nejpopulárnějším Google, následovaný ruským vyhledávačem Yandex. Ázerbájdžán však v této snaze není výjimkou – svůj vlastní vyhledávač představil již dříve v tomto roce sousední Írán a stejné plány má i největší spojenec Ázerbájdžánu v regionu, Turecko.

(EN) http://azerireport.com/index.php?option=com_content&task=view&id=4653&Itemid=43

Steven Seagal,

zdroj: Wikimedia Commons

Ilham Alijev má nového kamaráda – Stevena Seagala

Vladimira Putina, Ilhama Alijeva a čečenského prezidenta Ramzana Kadyrova nespojuje jen autoritářský způsob vlády a likvidace politických odpůrců, ale i nový společný kamarád – hvězda běčkových hollywoodských filmů a nositel černého pásu v aikidu Steven Seagal. Ten v září navštívil Baku, aby pochválil ázerbájdžánskému prezidentovi za skvěle zorganizované Evropské hry, které se v Ázerbájdžánu odehrály v červnu.

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/culture/8194/Steven-Seagal-Gets-a-New-Friend-Azerbaijan.htm>

Chadídža Ismailová odsouzena k sedmi a půl roku vězení

Ázerbájdžánská investigativní novinářka, pracující pro Rádio Svobodná Evropa, Chadídža Ismailová byla 1. září odsouzena k sedmi a půl roku vězení. Novinářka, známá svým odvážným vystupováním, na rozsudek reagovala s úsměvem a vyzvala všechny odpůrce režimu, aby svůj boj nevzdávali.

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/azerbaijan-baku-khadija-trial/27220833.html>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/azerbaijan-baku-khadija-trial/27220901.html>

Taxikář se na protest upálil

Za poslední dva roky se v Ázerbájdžánu upálil již nejméně sedmý člověk. Naposledy to byl 27letý taxikář Maqсад Sulejmanov, který tak podle svědků učinil 20. září ve městě Sumgayit na protest proti počínání dopravní policie. Podrobnosti o incidentu nejsou známy.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijani-taxi-driver-dead-after-self-immolation/27260032.html>

Cesta delegace Evropské komise do Baku zrušena

Ázerbájdžán zrušil návštěvu delegace Evropské komise a pohrozil, že zreviduje své vztahy k EU poté, co Evropský parlament přijal rezoluci, ve které mimo jiné vyzývá ázerbájdžánský režim k okamžitému propuštění vězňených novinářů a lidskoprávních aktivistů. Ázerbájdžánský ministr zahraničí také zmínil údajné rostoucí anti-ázerbájdžánské a anti-islámské nálady v EU. K tomu je třeba dodat, že v ázerbájdžánských věznicích sedí v současnosti zhruba 50 lidí kvůli praktikování své víry. Většina z nich jsou muslimové.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-cancels-eu-visit/27242761.html>

OBSE zrušila volební misi v Ázerbájdžánu

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) se rozhodla zrušit plánovanou monitorovací misi v Ázerbájdžánu v průběhu tamních parlamentních voleb, které se mají konat 1. listopadu. OBSE to zdůvodnila nemožností v Ázerbájdžánu smysluplně pracovat kvůli omezením ze strany úřadů v Baku. Původně plánovaných 30 dlouhodobých a 350 krátkodobých pozorovatelů totiž ázerbájdžánské úřady neschválily a počet zredukovaly na 6 dlouhodobých a 125 krátkodobých pozorovatelů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-osce-wont-monitor-elections/27244105.html>

Zeman navštívil Ázerbájdžán

Rezoluce Evropského parlamentu tvrdě odsuzující stav lidských práv v zemi a zmiňující konkrétní jména některých politických vězňů nezabránila českému prezidentovi Miloši Zemanovi v návštěvě Ázerbájdžánu, kde se v přátelské atmosféře setkal i se svým protějškem, autoritářským vládcem Ilhamem Alijevem.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-aliyev-zeman-eu-values-human-rights/27251531.html>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:

Milan Štefanec, Barbora Jelínková, Světlana Zapadlová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkávat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájmaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.